

Tartalom

Előszó a hetvenedik esztendejébe lépett Bárth János tiszteletére megjelenő tanulmánykötethez	5
Vorwort zur Ehre der Erscheinung des Studiumlandes des 70-jähriges János Bárth	

KOLLEGIÁLIS EMLÉKLAPOK

LACZKÓ János: Találkozásaink – találkozásaim	7
Unsere Begegnungen – meine Begegnungen	
KÓSA László: Bárth János „tudományos dominiumai”	12
Ethnologische und historische Forschungsarbeit von János Bárth (2004–2014)	
VEREBÉLYI Kincső: A ház használatának értelmezési lehetőségei.....	19
Die Deutungsmöglichkeiten des Hausgebrauchs	
VAJKAI Zsófia: A kenyér történetének kutatása a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban – kiállításai tükrében.....	38
Forschungen im Landwirtschaftlichen Museum zur Geschichte des Brotes – im Spiegel der Ausstellungen	
SÁRKÁNY Mihály: Élhető turizmus – az elmolók esete	49
Sustaining Tourism – The Case of the Elmolo	
KÜRTI László: A lajosmizsei tanyamúzeum.....	57
Das Gehöftmuseum in Lajosmizse	
FILEP Antal: Cs. Sebestyén Károly életműve, pályafutása.....	75
The Work of Károly Cs. Sebestyén and the Lost Atlantis of Hungary	
ROMSICS Imre: Igaz történetek – Igaztörténetek Egy néprajzkutató megpróbáltatásai a varsági hegyek között.....	98
Wahre Geschichten – Wahrgeschichten Tortur eines Ethnographen in den Székelyvarsäger Bergen (Värşag Dorf in Rumänien)	

HISTÓRIA ÉS ETNOGRÁFIA

BÁNKINÉ MOLNÁR Erzsébet: A Ferencziek pere	110
Prozess der Familie Ferenczy	
KOCSIS Gyula: Úrbéri perek tanulságai A parasztság helyzete a Pilismaróti Vallásalapítványi Uradalom Pest megyei falvaiban 1860–70 táján.....	122
Lehre der Scharwerkprozesse. Die Lage des Bauerntums in den Dörfern des Pilismaróter Kirchenguts im Pest-Komitat um die Jahre 1860–70	
KOTHENCZ Kelemen: Vész a vejszénél A vejszés rekesztő halászat történeti–néprajzi emlékei a XIX. század eleji Szeremléről.....	130
Gefahr an der Reuse. Geschichtlich-volkskundliche Andenken der Staufischerei vom Anfang des 19. Jahrhunderts in Szeremle	
S. LACKOVITS Emőke: Egy XIX. századi esztelneki látogatási napló tanulságai	140
Lehren eines Besuchstagebuches in Esztelnek aus dem 19. Jahrhundert	

SZACSVAY Éva: Néprajzi mozaikok Bethlen Balázs naplójából (Mezőszakál, 1882).....	172
Ethnographical Mosaics from the Diary of Balázs Bethlen (1882, Mezőszakál)	
SZAKÁL Veronika: Az időjárás és a mindennapi élet Székelyföldön	180
Weather and everyday life in Szeklerland	

TÁJ ÉS TELEPÜLÉS

BORSOS Balázs: <i>Nem oda pota? De ide!</i> A Kétvízköze kulturális tagolódásáról .	188
Regional structure of traditional folk culture in Kétvízköz – based on a computer aided processing method of the Atlas of Hungarian Folk Culture	
CSATÁRI Bálint: Kecskemét város tanyás övezeteinek dinamikus átalakulása....	199
Die dynamische Veränderung der einstigen Einzelhofgebiete in Kecskemét	
NOVÁK László Ferenc: Miért „mező” a város?	
Nagykörös, a magyar Nagyalföld egyik legsajátosabb városa	209
Eine der eigenartigsten Städte der Großen Ungarischen Tiefebene – Nagykörös	
PETERCSÁK Tivadar: A magyarországi tizedesek, fertálmesterek feladatai a XVI–XXI. században	219
Die Aufgaben der ungarischen Dekurionem, Viertelmeister zwischen 16–21. Jahrhundert	
JUHÁSZ Antal: Külterjes állattartás a XX. század elején a szegedi pusztán	232
Extensive Viehhaltung am Anfang des 20. Jahrhunderts auf der Szegediner Pußta	
VERES Gábor: A hagyományos építkezés emlékei a Bükk-hegység környezetében	245
Traditionelle Baudenkmäler im Bükk-Gebirge	
BESZÉDES Valéria: A csantavéri kertes település	252
Die Gartensiedlung von Csantavér	
PÁL-ANTAL Sándor: Illyésmező: egy havasi tanya útja a faluig.....	262
Illyésmező: der Weg eines walachischen Einödhofes zum Dorf	
BÁRTH M. János: Névföldrajzi térképlapok a Székelyföldről	271
Name geographical map sheets of Székely land	

ÖKOLÓGIA ÉS AGRÁRIUM

KEMECSI Lajos: Filoxéra és mezőváros	293
Die Seuche der Phylloxera und die Marktflecken in Oberungarn	
FODOR Ferenc: Az öntözés technológiai fejlődése a Duna–Tisza közti homokhátság délkeleti részének gazdaságában.....	302
Entwicklung der Bewässerungstechnologie in den Landwirtschaften des Donau–Theiss Zwischenstromlandes, in den südöstlichen Teilen	
SIMON András: Halas városi faiskolája és szőlőtelepe a XIX. század végén	313
The nursery garden and the vineyard in the city of Halas at the end of the 19 th century	
SÁGI Norberta: Mintakertek Kecskeméten 1845-től a XX. század közepéig.....	326
Mustergärten in Kecskemét im Zeitraum 1850–1950	

KEPÉRNÉ BIHAR Mária: A Kiskunfélegyháza környéki gazdálkodás belterjesebb ágazatai és a hozzájuk kapcsolódó paraszti tudás jelentősége a főliás zöldségtermesztés kialakulásában.....	336
The different branches of intensive agriculture in the area of Kiskunfélegyháza and the significance of the intensive agriculture-related peasant knowledge in the development of vegetable farming	
MÓD László: Mindennapok a csongrádi szőlőhegyen A XX. századi hegyközségek iratanyagának felhasználási lehetőségei.....	352
Everyday Life in the Vineyards of Town Csongrád. Usage of the Documents Connected to the Vine-growing Communities from the 20 th Century	
KLAMÁR Zoltán: Homokszépe – egy asztali bor és egy szőlőkert története	361
Homokszépe (The Beauty of the Sand) – history of a table wine and a vineyard	
PETI Lehel: Megélhetési stratégiák egy Kis-Küküllő menti településen	374
Subsistence strategies in a settlement situated along the Kis-Küküllő (Tárnava Mică) River	
DEME Ágnes: A paprika termesztése és feldolgozás Bogysízlón.....	389
Herstellung und Aufarbeitung der Paprika in Bogysízló	

MIGRÁCIÓ ÉS ÁRUCSERE

FEHÉR Zoltán: „Lúd tojta, víz hozta” emberek a Duna mentén. Hat évtized migrációja a bátyai anyakönyvek tükrében (1770–1830).....	397
Migration von sechs Jahrzehnten in den Matrikeln von Bátya (1770–1830)	
SZAKÁL Aurél: Szégyenkő és pellengér a Duna–Tisza között.....	420
Stones of Shame and Pillories in Central Hungary	
SZABÓ Árpád Töhötöm: Egy Kis-Küküllő menti vásártartó hely: a bonyhai vásár	432
A fair in Tárnava Mică Valley: the fair of Bonyha	
ZEPECZANER Jenő: Székelyudvarhelyi vásárok	440
Markets of Odorheiu Secuiesc (Szekelyudvarhely)	
SILLING Léda: A zombori vásárterek története a XX. században.....	451
The history of marketplaces of Zombor in the 20 th century (Sombor, Serbia)	
MÁTÉ György: <i>Vasút adta lehetőségek.</i> Batyuzás, csempészés, árudézmálás és más esetek.....	457
Opportunities offered by the railway Swagging, smuggling, pilferages of goods and other cases	
MOINÁR Gergely: A vasút hatása a település képére és a környezetre Kecskeméten.....	466
Auswirkungen der Eisenbahnen auf das Siedlungs- und Landschaftsbild in Kecskemét	

KÖZÖSSÉG ÉS KAPCSOLATRENDSZER

BALÁZS KOVÁCS Sándor: A Duna összeköt. Népi kapcsolatok a Sárköz és a Duna bal partján lévő református falvak között.....	479
Die Donau verbindet Volksbeziehungen zwischen der Landschaft Sárköz und den reformierten Dörfern am linken Donauufer	
BALI János: A Dunánál Kisapostag (Fejér m.) külső kapcsolatrendszere a XX. században.....	491
An der Donau Die auswärtigen Beziehungsstrukturen von Kisapostag im 20. Jahrhundert.	

GELENCSÉR József: „Nagy tényező volt a szőlőművelés” A vincelléri jogviszony a Káli-medencében a polgári korban.....	505
„Der Weibau war ein mächtiger Faktor” Das Rechtsverhältnis der Winzer im Káler Becken in der bürgerlichen Zeit	
ÖRSI Julianna: A vidéki értelmiség mentalitása és magatartása a XVIII–XIX. századi Nagykunságon.....	531
The behaviour and mentality of the rural intelligentsia of Greater Cumania in the 18–19 th centuries	
NAGY Janka Teodóra: A népi jogélet kutatása Erdélyben 1939–1948 között	539
The research of legal folk life in Transylvania between 1939–1948	
SZÉKELYNÉ KÖRÖSI Ilona: Asszonyors, cimboraság, kaláka... Egy székelyföldi hegyi szórványtelepülés közössége a kilencvenes években.....	548
Frauenschicksal. Kumpelschaft. Gemeinschaftsarbeit... Die Gemeinchaft eines Bergdorfes im Seklerland in der 2. Hälfte des 20. Jahrhunderts	
SZŐCSNÉ GAZDA Enikő: A csíkszentmártoni és a csekefalvi közkútrendszer ...	556
Public wells in Csíkszentmárton	
KINDA István: Bányászok, mészégetők, betyárok Erdővidéken	565
Miners, calciners and outlaws (betyars) at Erdővidék	

HITÉLET ÉS MENTALITÁS

BÁRTH Dániel: <i>Disciplina fidelium</i> Patachich Ádám érsek rendelkezése a kalocsai ifjúság illetlen templomi viselkedéséről (1778).....	574
<i>Disciplina fidelium</i> . Die Verordnung des Erzbischofs Ádám Patachich über das unangemessene Benehmen der Kalocsaer Jugendlichen in der Kirche (1778)	
BARNA Gábor: Kereszt- és harang társulatok Kunszentmárton.....	582
Societies of Cross Bell in Kunszentmárton	
GYÖNGYÖSSY Orsolya: „Elkeseredésében mi telhetett tőle, nagyot ütött haragjában a harangozó fejére” A harangozói állás kálváriája Csongrád–Külvárosban a XIX. század végén.....	596
„Was vermag von ihm in seiner Erbitterung, er schlug aus Zorn einen grossen auf den Kopf des Glöckners...” Der Leidensweg einer Glöcknerstelle am Ende des 19. Jahrhunderts in der Vorstadt von Csongrád	
LAKATOS Andor: Szűz Mária tiszteletéről 1951-ben, a Kalocsai Főegyházmegyében	605
About the devotion to the Virgin Mary in 1951 in the Arch-Diocese of Kalocsa	
LIMBACHER Gábor: A Balassák kékkői kálváriája Szlovákok és magyarok közös búcsújárárhelye.....	617
The shrine of the Balassa's in Kékkő in the changing times	
MOHAY Tamás: Adatok a csíkszentgyörgy-bánkfalviak csíksomlyói búcsújárásához.....	634
Data to the pilgrimage to Csíksomlyó by the people of Csíkszentgyörgy-Bánkfalva	
SCHILL Tamás: A szilídi Útmenti Boldogasszony kápolna. Adatok a dunapataji tanyai kápolnák történetéhez I.	646
The Virgin Mary road chapel of Szilíd. Data to the history of farmstead chapels at Dunapataj I.	
LUKÁCS László: Szent Vendel tiszteletéről a Székesfehérvári Egyházmegyében	656
Die Verehrung des Sankt Wendelin in der Diözese von Székesfehérvár	

SILLING István: „Kírváj”, a bácskai búcsú	673
„Kírváj” die Batschkaer Kirchweihfest – 80 Jahre später	
PASTYIK László: A töröktopolyai Mária-kegyhely kialakulása a XIX. század második felében	679
Herausbildung und Leben der Weihstätte Töröktopolya (serb. Banatska Topola, dt. Banat Topola)	
KEREKES Ibolya: Egy csfkbánkfalvi asszony kalandos élettörténete.....	686
Die Abenteuer von Tante Viri. Mosaik aus dem Leben einer tschikbanfalwer Frau	

HAGYOMÁNY ÉS VÁLTOZÁS

VOIGT Vilmos: Hajós – egy észak-bácskai német település mentalitása	693
Hajós – a german settlement in South Hungary and its peasant life	
BEREZNAI Zsuzsanna – SCHÖN Mária: A hét napjai a hajósi sváb néphagyományban	701
Die Tage der Woche in den schwäbischen Überlieferungen von Hajosch	
LISZKA József: <i>Aki a nőt, a bort, a dalt nem szereti...</i> Adalékok a határtalan folklorhoz.....	721
<i>Wer nicht liebt Wein, Wein und Gesang ...</i> Notizen zur grenzüberschreitenden Folklore	
HÁLA József: Alöldi adatok a „mennykövek”-ről.....	729
Data about “thunderbolts” from the Great Hungarian Plain	
POZSONY Ferenc: A háromszéki naptári szokások kutatástörténete	749
History of Research on the Calendar Customs from Trei Scaune Region	
SZÜCS Brigitta: A zöldág funkciói és értelmezési lehetőségei Alesíkban.....	761
Features and interpretations of the “green branch setting” in Lower Ciuc villages	
DEÁKY Zita: A gyermek és a halál Az elmúlás és a gyász a hagyományos szocializációs folyamatokban	778
Children and Death. Passing away and mourning in traditional processes of socialization	
KISBÁN Eszter: „A Nemzet Gazdasszonyai” – gyorsjelentés 1861–1864.....	788
“The Housewives of the Nation” – towards national cookery books in 1861–1864	
BOGNÁR Anikó: A kenyérsütés hagyományai és mai formái Kecskeméten	806
„Wie meine Mutter backte...” Das hausgemachtes Brotbacken in Kecskemét	
GRÁFIK Imre: A megyei népművészeti monográfiák lehetőségei és tapasztalatai	816
Möglichkeiten und Erfahrungen von Volkskunstalben	
BENEDEK Csaba: Címerrel díszített tárgyak a Szolnok megyei múzeumok gyűjteményeiben	833
Objects decorated with the national coat-of-arms in the collections of the museums of Szolnok county	

ÍRÁSOK ÉS KÉPKOCKÁK

Bárth János műveinek bibliográfiája (2005–2014).....	840
Fénnyel írt történelem Bárth János hatvanas éveiről	865
TABULA GRATULATORIA.....	874